

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Siga casada ó soltera
 siga viuda, siga pura
 ó be de cascos lleugera ..
 qui la veu, prompte assegura
 qu' es un tipo de primera.

FF

De dijous á dijous

TANT va 'l canti á la font, que al fí 's trenca.»
Aquest ditxo catalá, se li deu haver acudit á la memoria á n' en Maura, mes d' un cop, en lo darrer temps de 'l viatge real.

¡Perque mirin que en devía ser seriós, lo susto que 'n va passar lo president del Consell de ministres á la sortida d' Alicante!

Ni 'l fet de acribillar á tiros un tren en marxa, ni molt menys l' atentat contra la vida d' un home... mes que 's digui Maura te res d' alabar, y fins se 'ns antoixa escadussera la protesta.

Impugnadors constants y fermes del sistema de govern monárquich, adversaris, mes jamay enemichs personals de ningú. solzament a la falta de bon criteri polítich y l' ausencia d' instrucció d' un poble podém atribuir la calaverada.

Sempre hem entés, ¡y tant de bó qu' aixís ho entenguesin quins manan! que tals bojerías s' han de curar més be portant els noys á estudi quan son petits, qu' omplint las presons d' homens grans.

¡Mes no tothom pensa aixís, pèr desgracia!

*
**

Lo cert es, y sort encara qu' en Maura s' ha pogut convencer de «visu» del carinyo que li mena 'l poble espanyol, per l' encertada manera que 'n te de governar! y pocas ganas deu tenir de tornar á las «andadas» quan ara, just arriuat á Madrid, ja 'ns fa saber: qu' ha trovat tanta feyna endarrerida y te tantas pressas per' obrir las Corts y llegir els presupuestos qu' es ben segur anirá un altre ministre á las Andalucias pera acompanyar al rey.

Y molt ben fet que 'n farà en Maura, quedantse á caseta, d' ahont no devía haver eixit!

Ara com ara, farà molt ben fet assegurant la «bucólica» per l' any vinent, que lo primer es assegurar la pitansa per' que la colla menji be.

*
**

Ara que 'n parlèm del menjar, n' es arriuada l' hora de parlar dels catalanistas.

Gent tan acostumada á doblegar l' espinada, de cap de las maneras podía conformarse ab l' actitud de protesta que tant se li esqueya y no 's poguè aguantar en Cambó d' espetar un dels seus empalagosos discursos al sentir la farum de menjars bons, que 'n feya la comitiva reyal.

Aquesta mena de viram, concirosa de lluhir plomalls daurats, no pot viure lluny de la menjadora... y olorant que 's repartían cintas de colors y flochs virolats, mena d' asqué qu' els hi tiravan de des la «meseta central» per agafar peix.

Y ja ha picat.

No podían viure allunyats de l' olla del presupost, una bona part dels elements que 'n forman lo catalanisme militant; sobre tot els «horteras» com ne diuhen á Madrid.

Vet' aquí, com han comensat las rahóns á la Lliga Regionalista; com ha dimitit son encárrech lo president n' Albert Russinyol y com encara que intentin

apedassarla... sempre mes s' hi veurán els surgits ò be 'ls pedassos.

Ja li poden posar lo tratje nou que vulguin.

*
**

Lo darrer diumenje, 's van fer al saló de la Llotja de Mar els «Jochs florals de Catalunya».

La festa que 's va acabar l' any passat com lo rosari de l' aurora, á cops de ciri... ha transcorregut aquest any mes tranquila y assossegada.

Curadas de colp y volta, las aspresas d' una part y de l' altra, han deixat dir als cantayres de la terra 'ls lays de sempre.

Res nou y poch notable, acusa la cullita d' engüany, que resulta forsa migrada, mercés á l' estancament en que viu reclosa la festa de las lletras catalanas.

Hi ha manca d' esplay y de enlayradas miras.

Els que mangonejan la conxorxa sempre son els mateixos.. y no podém sortir del Senyor Ponsèm, aquell de Ca'n prosa

Això no obstant, lo discurs del president en Quim Riera y Bertran, es una nota ben agradosa y ben escrita, com tot lo que surt de la ploma, vagarosa d' aquest autor.

Lo premi de la flor natural, anomenat d' honor y cortesía, se l' ha guanyat en Joan Maragall, ab sa poesia *Glosa* mes ben feta qu' inspirada segons nostre sentir; que la concurrencia d' hermosas damas llençant al vent eflavis primaverals, rebé ab picaments de mans al serne llegida per l' actor Enrich Borrás,

Aquí hem de criticar la tendresa del Consistori, que d' una festa seria y académica, s' ha permès traurer asqué per fer funcions teatrals. y aixó no pot sern' permès dins sos estatuts.

Guanyaren accésits, en Joseph Carner, en Jaume Bofill y Mitas y en Joan Llongueras.

Fou guanyador de la englantina, en Miquel Ferrá, per sa poesia «Cisma» y s' en emportá la viola d' or, en Joseph Carner ab sa poesia «Coronas».

Un colp mestre en Gay saber en Joan Maragall, que tenia 'is tres premis reglamentaris, s' adjudicaren els premis extraordinaris á n' en Joseph Mª Folch y Torres, á n' en Gabriel Alomar y á n' en Jaume Novellas. (1)

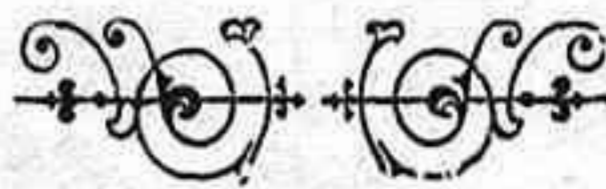
*
**

Com justa coronació de sos mèrits arreconats, guanyà premi extraordinari, n' Ernest Soler de las Casas, fill d' en Frederich Soler (Serafí Pitarra) ab son quènto «La Sotana vermella» pot ser la mes valenta composició de la cullita.

La setmana entrant ne donarém una petita mostra. Es cosa ferma.

Ja ho veurán.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

(1) Nota bene. Aquest any no ha pispat res, l' Ubach y Vinyeta.

LA VUYTADA

La festa dels «Jochs Florals» aquet any ha sigut magna porque 'l nostre Maragall ha glosat á nostra pátria d' aquell modo qu' ell ho fá perqu' es Mestre de cap d' ala que pot donarne lliçons á altres mestres de la *Giya*, de la *Goya Ciencia* que á Catalunya está ufana perqu' aquí á casa 'l conreu de las Lletras se fá ab trassa; y encare que 'ls llorejats trovayres no 'ns entrebancan, tenim poetas obscurs ab intel·ligencia clara com en cap altra regió de nostra prosáica Espanya, puig aquí tothom se sent versayre de pura rassa! fins 'ls que per midá 'l vers agafan la mitja-cana.

La festa dels «Jochs Florals» aquest any ha sigut magna porque 'l nostre actor Borrás per la primera vegada vá llegir de 'n Maragall la poesia florejada del modo que recita ell quan li dona la real gana que recorda á n' en Rafel, en Calvo, qu' era un espasa per llegir donanthi to

com si ho digués á las taulas, acadèmicament, no; qu' en ferho aixis no aventatja á n' en Piera ningú, (parlo dels actors de casa) com ho vá ben demostrar fá uns quants anys, ab elegancia, enduhentse 'n 'l primer premi de lectura á Gracia en aquell Certámen pre-sidit pe 'n *Martinas Trampas*, que ab luxo 's vá celebrar al *Lirich* (qu' en pau descansa).

La Pesca 'n Piera llegí (poema de 'n *Nuñs d' Arsa* ab una serenitat, un aplom y unas viradas de tó com de sentiment que 's vá fer seva la *Sala*, *Beethoven* ó *Teatro Arnús*, com també s' anomenava.

En Borrás, sempre es actor á fora y dins de las taulas: també declama llegint; y com, declamant, sa fama ben merescuda la té, té 'l públich á la butxaca y llegint sempre á gust séu llegeix á gust dels qu' aclaman al primé actor que tenim en la terra catalana.

La *Giosa* de 'n Maragall es verdader cant de patria,

y revela en son autor una inspiració tan alta, un talent tan creador y facilitat tan ampla, que Apolo fins li permet llicencias poéticas *gravas*.

La festa dels «Jochs Florals» cad' any es més dedicada al nostre il·lustrat jovent que casi ompla 'l programa ab las sevas produccions poéticas premiadas.

Aquesta, per mi, dels *Jochs* es la nota més simpática.

*
* *

Tots 'ls periódichs van plens de las grans ensopegadas que dona l' exércit rús quan entra en foch ó en batalla, al revés del Japonés que 's veu que la sab molt llarga.

Ja tenim á la opinió, la pública, decantada are en favor del Japó, quan antes li era contraria.

La veritat es que 'l Czar no las té totas ¡caramba! porque plora com un noy veyent qu' está de desgracia.

Las llágrimas imperials al exércit rús desmayan.

PEPET DEL CARRIL

La dona

Mentres brilla en lo seu front de la ignoscencia la joya, te lo fulgor d' un estel y la flayre d' una rosa. Canta com los aucellets, vola com las papallonas, enamora 'l seu conjunt... pero es tan tendre, tan jove!

Poch á poch se va fent gran y pert la ignoscencia tota; Natura li don vigor y ab dolsas galas la enjoya. Embauman los seus perfums, atrauen las sevas formas, fascinan los seus ullets pro fillets, ja es tan manyosa!

Madurada ja del tot arriba als trenta, ja es dona; no te la dolsor de 'ls vint, ni 'ls perfums de quan es noya. Ja es dura, pro encar fa goig,

no te llum, mes tampoch sombra, no te encants, mes tempta encar... ¡pro es tan esquerpa, llavoras!

Als quaranta, ¡Deu del cel! pert lo vigor y las formas, li cauhen cabells y dents y las camas se li torsan. Llensa un mant de capellans cada cop qu' obra la boca, parla sempre ab veu de nas y te un génit tan carronya!

De los quaranta en avant excusat es fer sa historia! ó s' engreixa com un pop, ó s' aprima com un congre, y prima com un bastó ó grassa com una bota, es lletja com un juheu y com una trista sombra!

EMILI REIMBAU PLANAS

Cantars epigramáticos

Trovo una idea acertada comparar frares ab pops, ¡donchs... (apart la cucurutxa) hi ha alló de que élls, xuclan molt!

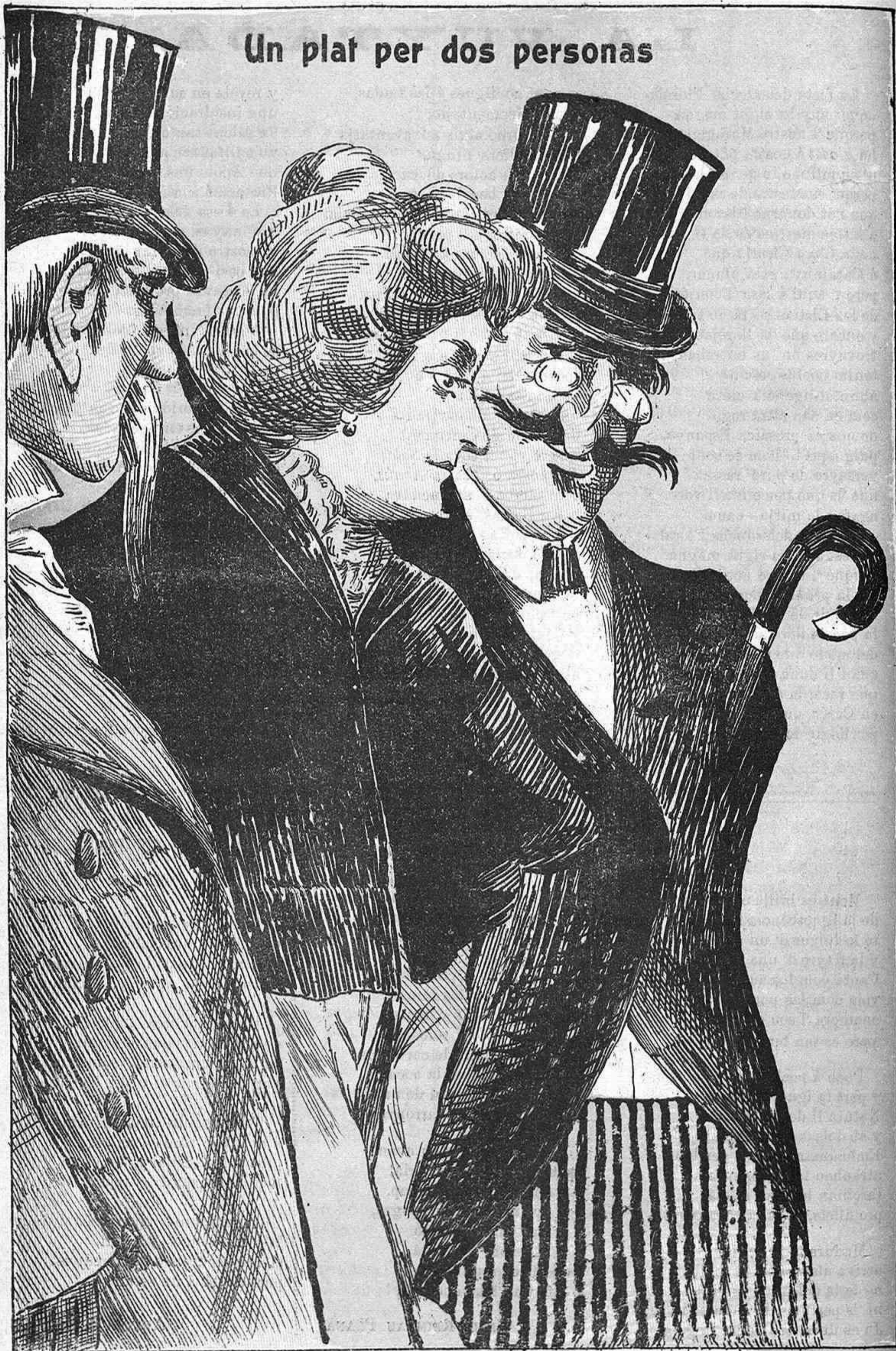
A n' aquet mon. . (¡dixós dich!) de cent penas que fereixen: ¡n' hi ha noranta ocasionadas, per un rey. . que molts beneheixen!

Tant aqueix amor, nineta; á n' el cor tinch arrelat: ¡que sols deixant jo de viure, 't puch deixar d' estimar!

¿Cóm no esser tos cabells d' angel bonichs com el pur or fi, si van ser trets d' un arcángel per coroná á un serafi!

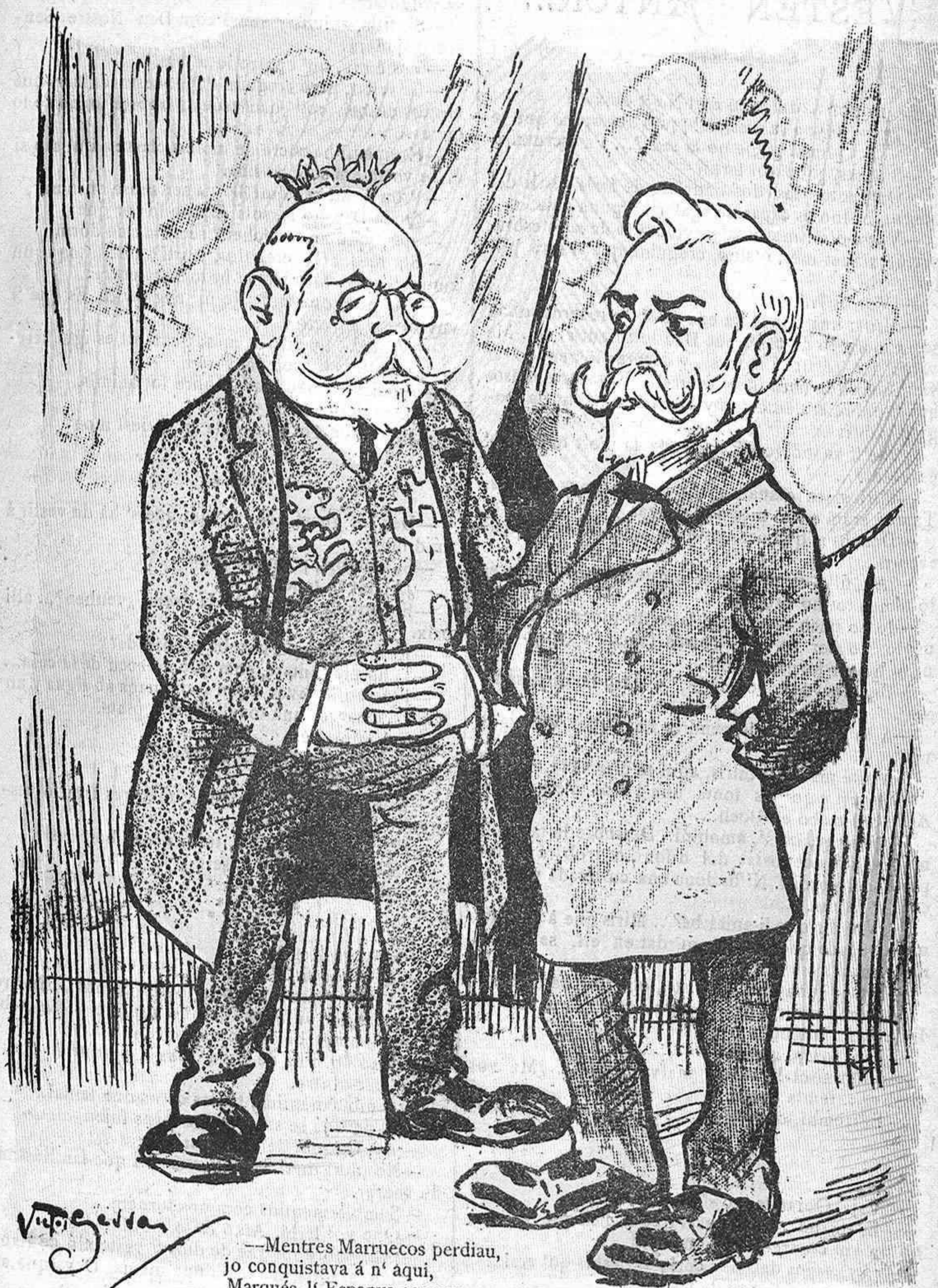
ANTOLÍ B. RIBOT.

Un plat per dos personas

L' un li diu terrós de sucre,
y l' altre terrós de sal...
¿A veure quin d' aquets dos

Pretensions

—Mentres Marruecos perdiau,
jo conquistava á n' aquí,
Marqués, l' Espanya sencera...
—¡Lo mateix que jo 'l Muni!

VESTEN ANTÓN...

CISQUET... del meu cor! No 't deixaré.
 — ¡Reyna santíssima! ¡quin desespere que té la Quima! ¿Que no la sent?... Fa escriuir!
 — Si, mes, ¿que vol ferhi?
 — Qu' entre las dos tindriam de ferla sortir del quarto, ó sino es capás de agafarli alguna cosa.
 — Vosté dirá: mes una servidora la dexaría esbravar un xiquet més, ó sino, créguim, que li será pitjor.
 — ¿Vol dir?...
 — Miris; una servidora encare s' en recorda quan se va morir lo de casa, que Deu lo tingui al cel. Me varen fer sortir á la forsa, y després la pena se 'm va quedar á la boca del ventrell. Feya tres mesos que 'l pobre era enterrat, y encara no l' havia poguda pahir.
 — ¿Se li va indigestá? ¿Y que fa molt temps qu' es viuda?...
 — Miri si es casual, avuy fa deu anys rodons. També eram en lo mes de las figas.
 — Donchs si que per vosté es una diada de ^m mals recorts...
 — ¡Ay, filla, si no hagués tingut filosofía! Després lo temps tot ho esborra.
 — Jo no puch mes, quan la sento plorar d' aquest modo, lo cor se 'm fa trossos. ¡Viuda y tan jovel... ni hi ha per tornarse boja.
 — Be, mes ¿qué vol ferhi, si Deu ho disposa aixís?
 — A lo menos femli pendrer un xiquet d' aygua naf.
 — Vosté mateixa; miris, aquí té una xicra neta.
 — ¡Jesús! y qu' es tonta una á casa d'els altres. Are lo 'l trobo en lloch....
 — Aixó ray, no s' amohini. Dessobre la taula de nit que hi ha al costat del difunt, hi trobará 'l ampolla del cordial. N' hi dóna una cullerada y veurá com s' anima.
 — ¿Vol dir que li anirá bé? .. Miris que á la primera vegada que n' hi hem dat en ell, se 'ns ha mort cuasi á las mans.
 — Potser l' ha ofés la dolsor, qué hi dirá una...
 — Lo millor será que prenguí caldo, á lo menos li donará aliment.
 — Ja hi torna, ¿sent?...
 — ¡Com xiscla! 's farà malvé la gorja. ¿Me vol creure?... femla surtir.
 — Entremhi, donchs...

*
**

— Vaja, Quimeta, no sigui aixís.
 — Es tossuda: fa un quart que li dich que surti, y no 'm vol creure de cap manera.
 — ¡Ay, espos del meu cor! ¡an festós qu' era!...
 — Tots ne son prou de festosos!
 — ¿Y el meu?... si vosté hagués sentit las cosas que 'm deya, ¡y!... fins arribaba á fer fástich, mes que hi farem! Nosaltres si que podém dir que Deu nos va posar una admella ensucrada á la boca, y

que quan comensabam á trobarli la dolsor nos la va treure. ¿Mes, qué hi farem si aquesta ha sigut la seva voluntat?

— Si, filla, animis y veurá com Deu Nostre Senyor l' ajudará.

— Vosté ray, qu' encare lo té viu.

— Es vritat, pero creguim qu' aquesta dolsor que vostès diuen qu' han trovat, encare jo no sé lo qu' es.

— Es que hi ha sucre de moltes classes; qui sab si el de vosté era sols polsina.

— Prou la meva admitla va ser sense ensucrar,

— Quan Deu ho fa, sols *Ell* sab lo per qué.

— Mes, ¿qué no 'l veuen? sembla que dormi.

— Si; mes are, creguins, surti á que li toqui un xiquet 'l ayre. Més tart ja hi tornaré entrar.

— ¿Me ho prometen? ¡No m' enganyin! Es que 'l vuy tornar á veurer.

— ¿Y are?... no faltaba més; quan tot estigui arreglat, nosaltres li acompanyarém.

— Agafis del meu bras y sobre tot animis.

— ¡Que desgraciada soch!

— ¿Qui sab? Tot s' arregla en aquest mon.

*
**

— Deu los quart. ¿No es aquí que s' ha de vestir á un difunt?

— Si, senyors, ja poden passar.

— ¿Ahont lo tenen?...
 — En aquell quarto de la dreta, ¿veuen?... allí baix.

— Está bé. ¿Tenen la roba preparada?

— Ja ho preguntaré, com que no soch de la casa...

— Ja farán lo favor d' un rentamans ab aigua y un raig de vinagre, una tovallola y la pinta.

— Está molt bé.

— Que volen lo quarto *enlutat*?

— Ja ho preguntaré.

— Donchs, ja 'ns ho dirán, mentres tant lo vestirém.

— (Pau, ¿qué 't sembla, tú que tens bon nas?)

— (Malament, put á miseria).

*
**

— Senyora Roseta.

— ¿Qué vol, filla?

— Digalshi que li posin la levita de nuvi. Encare que no sé si li anirá bé perque sempre 's queixaba de que li apretaba del sota aixella.

— Aixó no li ha de donar ansia, perque hi podrá ballar per dintre.

— ¡Sembla mentida, tantas carns que tenia!

— Si, pero ja se sab que las carns fujen.

— ¡Ay, Cisquet del meu cor!

— No plori més! Se posa uns ulls que fan llástima de veurer.

— Sembla mentida com nos torném..

— Qué vol ferhi. Aixó es lo mon!

— ¡Ah! sobre tot que de dins 'l vesteixin de llana; ab aixó si que hi tenia una mania. Deya que era molt bó per no agafar dolor.

— Tot se complirá, no se amohini.

— ¡Ay, Senyor, qui li tenia de haber dit lo día que 'ns varem casar!

—Oividia tot y pensí que ha sigut un somni.
 —Qué hi há. qué diuhen?..
 —No s' alarmi. Diuhen que ja está arreglat.
 —Donch jo lo vull tornar á véurer.
 —Calmis, acabis aquet xiquet d' aygua naf y després li companyarém.
 —No m' enganyan?..
 —Y are?... no faltaría més. Vamos, acabíssel tot.
 ¡Aixís, dona! ja veurá com se trobará tot un' altre!

*
**

—Senyoreta, diu la modista si pot entrar.
 —¡Si, dona! Fa sis horas que la espero. ¿Qué ta', Julia?
 —Nosaltres, per are, bé, gracias á Deu. Ja hem sapigut la seva desgracia.
 —Qué hi farém, si aquesta era la seva planeta. Bés, escolti, que ja 'm porta mostrás? A veurer.
 —Miris, ¿veu? aquet negre no es de tanta confiança com aquest altre. Aquest es permanent, no se li tornarà roig.
 —Ja m' agrada aquesta granadina.
 —Créguim, no deixi aquesta roba. Ja veurá quirs resultats li donará.
 —Donchs fássimel d' aquest.

—Per supuesto que deu volguer lo vestit tirat y sense cap adorno, perque sent dol de viuda..
 —No s' ha de mirar tan prim; pósimhi una mica de ruixeta als colls y als punys y després lo adorna una mica dels devants.
 —Ja comprench; vosté vol un vestit dels que nosaltres ne dihem de viuda consolada.
 —(No li sembla, senyora Rosa, que hi som de massa aquí)
 —(Y donchs qué era tota aquesta comedia?)
 —(Llágrimas de cocodrilo). Ab permis, nosaltres ens retirém.
 — Ja 'm deixan tant aviat?..
 —Es que á casa també hi tenim un xich de feyna.
 —Com vostés vulguin. Are, gracias de tot.
 —¿Vol callar?... per aixó son los vehius, per ajudarse los uns als altres.
 —No fassi cumpliments. Retiris.
 —Passihobé.
 —¿Qué tal, eh?... ¿que li sembla de tot aixó?
 —Lo de sempre. Ja sab que tinch molta filosofia, y m' atinch á aquell refrá que diu: *Vesten Antón...*
 —*Que 'l que 's queda ja 's compón.*

SANTIAGO BOY

¡Jo anava fujint!!...

Per entre montanyas
 y boscos y pins
 baix la blava volta
 del cel infinit,
 (esblayma el pensarho,
 jo anava fujint,
 ¡Dos mil m' embestian!
 ¡Dos mil mals esprits!
 ¡Malhajan els céntims!
 Oh Món malehit!
 y tots m' insultavan,
 tots me deyan vil,
 tots me deyan lladre,
 tots plens de neguit,
 mós passos seguian
 com si horrible crim
 acabés de ferne
 golós de ser rich:
 ¡Malhaja ma estrella!
 ¡Malhaja el destí
 qu' aixís m' encadena
 fetme saltá rius
 traspasá los márges,
 caminá entre pins,
 topá ab los forts roures,
 combatre els perills...

Tots ells ne cridavan:
 —Mateulol! Es un vill!
 un pillo, un estafa,
 un lládre, un malehit;
 uns me deyan: -tuno:
 altres—mória, si,
 y 'm tiravan pedras,
 y 'l cor á bossins

me queya per terra
 anantne fujint.
 ¡Fujint, fujint sempre!
 ¡Jueu, perseguit,
 lo mon me semblava
 petit pera mi
 ¡Món valor mancava!
 Qui no cáu rendit
 si véu que 'l segueixan
 mil pobles y mil
 cóm vols de fantasmas,
 cóm vols de mosquits,
 cóm vols de aurenetas...
 cóm vols. . més que dich
 ¿Qué tants vols y bólas?

A ném prosseguint.

Donchs, si; cóm vos deya:
 los ulls plens de vri
 ab llarchs pals d' escombra
 y ab lo rostre altiu
 la *túrba satánica*
 seguia venint
 demanantme comptes
 atrassats, mesquins:
 comptes de camisas,
 comptes del meu llit,
 comptes de cigarros,
 comptes de allá hont visch,
 de la carn que menjo,
 de allá ahont compro el ví,
 un de las sabatas,
 un del metje *Rius*,

un de porcelana
 un de turrans fins,
 un del pá y del óli,
 un de... vája.. en fi,
 mil comptes d' *inglesos*,
 que 'n ma pátria tinch.

¿Qué faig?... Salto vallas:
 Lo mar veig tranquil:
 Me tiro dins l' aygua,
 y já, mar endins,
 els crido:—Apa, guapos;
 veniu fins aquí:
 nadant vos espero;
 més.. ca... defallits,
 quedaren atónits
 sense los *pistrinchs*.

Al fi se n' anáren:
 y jó cóm *Delfi*,
 tallant las onadas,
 febrós d' un desitj
 faig via á la sórra,
 m' en vaig decidit,
 cómpro una *tercera*
 directa á París,
 y aixís cóm jo antes
 anava fujint,
 el que fuig es ara
 lo *Ferro—carril*.

MARCELINO SANTIGOSA

CARN COTISABLE

LA TOMASA

La tragedia ha tingut lloch
 dins las minas de Sevilla...
 Que hi hagi uns quants morts al sot
 que 'ls hi mporta als accionistas?

TEATROS

PRINCIPAL

De la coneguda novela de Victor Hugo *Marión Delorme*, lo distingit literat de la Cort Sr. Villegas n' ha arreglat son obra teatral en vers, haventne sortit bastant ayrós, si s' considera lo condensada que ha de ser una obra arreglada pera el teatro.

Com siga que lo género romántich ha caygut en desús y també que a nostres actuals actors no ls resulta apropiat a son temperament, puig lo gran Rafel Calvo no deixá successors, *Marión Delorme*, ab tot y lo treball notable del Sr. Villegas, no despertá entusiasme.

Molt contribuí a la indiferencia del públich la falta de conjunt en los actors comprimis, de manera que varias vegadas semblava que may havían vist l' escenari d' un teatro.

Bona mostra de lo que manifestém fou tot lo según acte en que aquestos hi tenen part important- Entre las *bellezas* de dicció, debém anotar per lo *extraordinaria* la que digué l' actor encarregat del pregoner que al final del edicte, digué la paraula *Richelieu* tal com está escrita

Llástima de sacrifici qu' ha fet l' empresa en lo vestuari que es tant rich com artístich.

ROMEA

S' ha estrenat *El bombero*, monólech del senyor Russinyol, que *ni quita ni posa llores* a son autor, ja que descriu las peripecias d' un del *cuervo* ab lo to agre-dols y més ó menos cómich peculiar en lo senyor Russinyol en otras obras per l' estil.

Fou desempenyat ab acert per lo senyor Capdevila, sent cridats a escena al final intérprete y autor.

Ab lo títul de *Lo mosso de la esquadra*, s' ha estrenat un nou quadro de costums catalanas, que lo millor elogi que podém fer d' ell, es que sembla completament original ab tot y esser adaptat d' una obra estranjera (segons confessió sincera de son autor).

Es lo *pare* d' aquest arreglo en Pau Parellada, conegut per sos *monos* ab lo pseudónim de Melitón González.

TIVOLI

Demá divendres, comensa nova companyia que ho será la cómich-lírica que baix la direcció artística del Sr. Bruno Güell actuava en lo teatro Gran-vía.

L' obra de forsa y atractiva, será *Los bohemios* que tan extraordinari éxit ha obtingut entre nosaltres y qu' ha servit pera cimentar un envejable nom artístich a la novell tiple Srta. Gabina de la Muela y al autor de la música lo mtre. catalá D. Amadeo Vives, pera lograrhi lo millor triomf de sa carrera.

Sabém que lo personal de la companyia sufrirá importants reformas a fi de que las obras logrin lo millor desempenyo possible.

CATALUNYA (ELDORADO)

Ab la flor, las flors; aquí tenen lo resum del benefici de na Dolores Membrives.

¿Quina funció va fer, me preguntan?

Res mes que la Membrives, vincladissa y gentil argentina, de pell colrada com lo sol de sas llars, la

nena mimada del públich d' aquet teatro que l' omplía tant a vessar... que no hi cabía ni una rata.

Lo tenirhi tantas simpatías, tindria de ser privat; pero nó, que la "chica" s' ho val tot y 'ls morenos s' han d' esbravar un cop a l' any agassatjantla, que si no, s' fondrian com una candela cap per avall.

Ja qu' aquest any els autors no saben fer creurer al públich, perque ni *El Trebol* ni *La Molinera de Campiel* ni tan sols la *Mari-Juana* logran espavilar l' ensopiment dels concurrents, a lo menos qu' es moquin quan la Membrives remena 'l seu salero d' americana, bo y ballant lo *cake-walk* que sembla fet exprés per ella.

GRAN-VIA

Desde demá divendres, actuará en aquet teatro la companyia comich lírica del reputat mestre Sr. Cereceda que dirigida pe 'l conegut actor Sr. Gamero, ne forman part las tiples Sras. Arrieta, Bailo y Ferrer y los Srs. Beut, Navarro y Barragan.

Portan repertori nou, y entre ell hi figura alguna obra que en l' hivern passat ha tingut extraordinari éxit en Madrid.

NOU RETIRO

Pera dissapte próxim s' anuncia la reapertura d' aquet teatro ab una escullida companyia d' ópera italiana que trovantse de pas en aquesta ciutat, sols podrá donar un petita série de funcions.

Lo personal es completament nou pe 'l nostre públich y 'l forman com a *sopranos* los Sres Santoliva y De Chiare; mezzo sopranos Sra. Masini; tenors, Srs. Ferrari y Elías; barítono Sr. Favaron y baix Sr. Cappa.

Com a mestre concertador y director d' orquesta lo reputat Sr. Petri.

Se creu que la ópera d' inauguració será la tant favorita de nostre públich *La Bohème*.

LAS ARTS

Diumenge a la nit va estrenarse en aquet teatro y ab un plé de debó, lo tripijoch en un acte y en prosa, basat en una obra francesa per nostre company de Redacció don A. Guasch Tombas y quin títul es *La Clan*.

Lo nostre company, valentse dels procediments usats pe ls mes reputats *vaudevillistas*, logra ab aquesta obra ferse seu al publich, lo qual s' esqueixa de riure devant de las mogudas escenas que componen l' esmentat *tripijoch*, quina denominació es perfectament acertada.

Los intérpretes de l' obreta, ofegada la veu per las riallas del públich, tenian d' interrompre sovint lo diálech. Al final foren cridats los actors y l' autor, sent tots ells molt aplaudits.

Com que *La Clan*, apart de sas bonas condicions cómicas, es obra d' una sola dama, es d' esperar que prompte será representada en las Societats.

Segons sembla s' ha deixat corre, al menos per ara, l' estreno de *Clara Folch*. Per suplirlo s' en preparan d' altres, que tindrán lloch aviat.

UN CÓMICH RETIRAT

Barcelona de nit

Dos de la pudor, que badas,
un Tenorio de segar,
una senyora... que pesca,
y una... qu' ha eixit á cassar.

Ja havém dit molts cops que *El Liberal* es un dels periòdichs d' aquesta ciutat, fet ab mes poca solta.

Si un volgués donarsen la pena, cada dia s' hi trovarian planxas.

La última qu' hem reparat, se l' ha tirada 'l *Doctor Centeno*, qui per la mostra no té cap ni centené.

Copiémlo:

«A veces no hay medio de substraerse á la sugestión de estas letras enormes de los carteles de los teatros.

Los ponen en las esquinas más salientes y con los colores más llamativos.

Por ejemplo el *Teatro de Catalá* (vol referirse al Teatro de las Artes) anuncia por ahí una obra de ruidoso éxito, con el siguiente anti-sugestivo título

MAL PARE

Y ¡que me perdone su autor! Pero por muy ingenioso que sea, lo que es una obra así, no será nunca un *parto feliz*.

Siempre será un *aborto*.

Bueno, y un se pregunta desseguida: ¿Aquet *Centeno* ha viscut fins ara á Babia ó no coneix Barcelona y las obras qu' aquí s' han estrenat?

Perque parlar en aquets termes del drama *Mal pare*, vol dir que no ha vist may aquesta obra, y que al véurela, per casualitat, anunciada, s' ha cregut que 's tractava d' una obra estrenada quatre dias avants, per l' istil de *La mujer adúltera* ó qualsevol altra de las que s' explotan al Paralelo.

Vaja *Doctor Centeno* si fá tants disbarats ab los seus malalts com ab la ploma á la ma, no fora de més que fés donarse... una mirada.

En los Jochs Florals d'enguany, com en anys anteriors, s' ha seguit repartint las brevas ordenadament á fi y efecto d' anar fent *Mestres en Gay Saber*, per turno.

¡Bon profit!

Pera alabar la composició qu' ha valgut aquesta distinció al autor de «La Sardana» ó siga l' Sr. Maragall, deya un periòdich que hi havia consonants que no consonavan. No l' havém llegida y no podém dir rés, pero si es certa aquesta *novetat*, hem de reunirnos tots los que fém setmanaris pera acordar no donar carabassa á cap dels nostres col·laboradors, dels que cultivan aquesta classe de novetats així com la de medir los versos ab la mitja cana.

¡Ay, Senyor, no ho sé ahont nos portará aques afany de reventar tots los preceptes poétichs!

Ja no m' extranyaria de veure una décima de quinze versos y una quarteta qu' en tingués mitja dotzena, y de que s' acordés que *burro* y *neula* son perfectes consonants (?).

Lo dijous passat mori á S. Esteve Sasroviras, D. Joseph Sempau Berenguer, conseqüent republicá d' un tracte afabilíssim y ab quina amistat nos honravam.

A sas bonas qualitats, que tantas simpatías li tenian guanyadas se degué la salvació del seu fill Ramón, quan per motius de tots coneguts, se trová en perill de mort.

Rebi la família del finat, lo nostre més sentit pèsam.

Lo Sr. Boladeres ha fet un punt d' home.

Los concejals republicans impediren que 'l repartiment de premis del concurs d' aprenents se celebrés durant la estada d' Alfons XIII en aquestt ciutat, y ara que tindrà lloch dit repartiment, ell no vol assistirhi pera aixís castigar la intolerancia de's republicans.

Així van totas las cosas d' aquella casa; l' un per l' altre la deixan sense escombrar.

Lo concejal republicá (¡bueno!) Sr. Gali, 's queixa de que algú li haji censurat 'l que votés en favor d' una festa religiosa, per en endre que son compatibles lo republicanisme y la religió.

Verdaderament, la incompatibilitat no hi es, pero ja veurá: donguilshi alas á la gent d' igle-ia, y dintre de poch si forsosament no va á missa cada dia li farán los tormentos.

Ab certa classe de gent totas las precaucions son pocas.

En lo teatro Nacional de Viena han sigut prohibidas las representacions d' una obra de l' Haupman, originantse ab dit motiu dos bandos, l' un favorable al dramaturch y l' altre contrari.

Portat l' assumpto á la Cambra pe ls diputats de minoria pera rectificar la resolució ministerial, el jefe del Govern va proposar la lectura íntegra de l' obra, que 'ls reunits escoltaren ab religiós silenci.

¡Vetaqui una manera de sentir comedia sense pagar drets de propietat!

Si 'ls governs s' anavan delicant á n' aquesta classe de lecturas, tal vegada hauria arribat l' hora de colocar als comedians sense contracta, perque per malament que ho fessin ho farían millor que la majoria dels governs en tots los assumptos que tocan.

Llegim que hi ha 3000 y pico d' iglesias que diuen tenir trossos de la creu en que va morir Jesucrist.

Un desenfeynat ha calculat que juntant aquets trossos se faria una creu ab uns brassos de 14 y pico de metros.

Lo que no ha calculat aquèt desenteynat es los quintars de llana que 's necessitan pera donar crèdit á certas bestias.

Se diu qu' un extranjer ha trovat un procediment pera fer produhir á tota e asse de ratas.

Tancadas dintre d' una gabia redona com las que s' usan per tancarhi 'ls esquirols, las ratas fan rodar la gabia y així, 's converteixen en ratas filadoras, gracias á un mecanisme que portan ditas gabias.

Ara sols falta que 's fassi produhir á las sogras, toreros y frares y, ja s' haurá trovat la manera de fer travaliar á la casi totalitat d' animals.

Fa poch s' ha comprovat que hi ha bestias que saben comptar.

Alguns caballs ocupats en lo transport de minerals de las minas d' Hamanet, y 'ls quals feyan un número determinat de viatjes diariament, en havent fet l' últim viatge,

sense que ningú 'ls guies, sabian ja qu' havian d' anarsen cap á la quadra y aixís ho executavan.

Los auce'ls saben comptar los ous del niu y 'ls micos saben contar fins á quatre.

Lo periódich d' ahont troyém la noticia, no parla dels usurers, una classe de bestias que comptan desde 'l 60 per cent de interés hasta interessos de dos cents per cent y altras pilladas per l' estil.

Creyém, donchs, que al tractar de bestias calculadoras, als usurers se 'ls ha de donar preferencia... pera anar á presiri.

Devant de la horrorosa catástrofe ocorreguda á ' illa-nueva del Rio, no faltará qui diga «No ha sido nada; puede el baile continuar»

En efecte, que 'ls importa á n' els que cobran milers de duros produhits pe 'l treball agé, que á causa d' una explosió de *griú* quedin sense vida una colla d' ho mes.

A n' al seu lloch, en vindrán d' altres, que potser tindrán la mateixa fi; pero la qüestió es enriqueirse ab la sang del pobre.

Y encare, 'ls enriquits tindrán lo cinisme de dir que la culpa no es dels explotadors, sinó del infelis miner qu' ha volgut encendre 'l cigarro en la lámpara, destornillantla.

¡Embusteros!

Per fi 'ls concejals republicans del nostre Ajuntament han sortit ab la seva, logrant en votació haguda al Consistori 'l nomenament del fill d' en Morayta per' Agent d' l Municipi á Madrid.

Repetim qu' hauria sigut més procedent nomenar á un republicá coneixedor de la nostra ciutat, apart de que, tractantse d' un cárrech mo't ben retribuit, valia la pena de buscar un' altra persona que no reunís solzament la condició de ser fill de son pare.

Pero... ¡Deu nos en guard d' un ja está fet!

Lo que més m' agrada

M' agrada en primer lloch que ma persona robusta siga y de salut ben plena; m' agrada la bellesa en una nena, sobretot si es honrada digna y bona.

M' agrada un jorn seré, ab un sol magnífich, y un cel blau, si es de nit, sembrat d' estrelles y un vert prat pastoranthi las ovellas y en lo mon ocupí un lloch honorífich.

M' agrada en la flori la primavera lo cant del rossinyol en la espessura y m' agrada en la humana criatura la instrucció y la moral, si es verdadera.

La activitat en lo treball m' agrada, qu' es cosa que honra mólt á una persona, y m' agrada la quan sento á un qu' enrahona, véurer que ho fa ab paraula autorisada.

M' agrada, en fi, que 'l món com déu estigui, caminant del progrés pel 'l camí recte, y m' agrada que 's tinga molt respecte á tot quant de respecte digne sigui; y no obstant d' agrardarme tantas cosas, m' agradan mes las musas preciosas.

ESTORER DE LA RONDA

ESCLAT

Quan n' ha eixit l' aubada
De son daurat talem,
Empaytant la fosca
Per sobre del mar;
Per véurela hermosa
Al jardí he baixat
¡Tu encare dormías
Ton somni d' infant!
¡Que bell vida meva...!
Lo cel somrosat,
Com ninfa abrusada
D' amor al escalf...!
Las flors somrisentas,
Anavan vessant
Crestallinas perlas
Al céfir avar
Que trist se planyia
Corrent alelat,
Baixet mormurantne,
Anantlas bressant...!
Al poch ruborosas
Son plor van minvar,
Obrint sos bells cálçers
De dolsors prenyats,
Y allí ondins l' arbreda,
Lo rey de las aus,
Arlit desgranava
Son cant matinal.
¡Que bell es m' aymia,
Del nou jorn l' esclat!
Natura apar canta,
Un himne eternal!...
Sa solitut tendre
Lo cor m' ha robat ..
¡Que bell vida meva!
¡Que bell y que gran!

ANTONI ROQUETA

ESPURNA

—¿De gana dius que 't mors y aixó t' emppa?
¿Dius també que ta sogra molt t' atipa?
Ay, renoy. ¿Que 'm vols fer tornar pavan?
¡Com s' ontén qu' anant tip, te mors de gana!

RAMPALLS

Correspondencia

Pere Piu y Pou: Voliam dir que «pensareu, inter nos» era molt estrany, per no dir impossible. ¿Comprén?—E. Soler Torrent: Jo bé voldria servirlo; pero es tan defectuosa.—Antoni Roqueta: Ja li vaig dir en un' altra «correspondencia» que tindria de cambiar d' género. Sempre lo mateix, cansa —Pepeta Tous. —No va.—Antoni Ribot. Anirá ¿qué es l' espany?—Pericay: Aceptat.—Pastanaga: Es vritat: ¡pastanaga!—Floridor: Si no tinc massa feyna, procuraré arreglar-i. J. Costa y Serra: Aprofitaré un epigrama. Pere Camps: Tants brassos que faltan per aixecar lo cá-vech, y encare hi ha qui, com vosté, vol fer versos tant dolents. ¡Horror! S. Q.: Bueno; dóngui i expressions á la seva xicota.

Quedan cartas per contestar.

LITOGRAFIA BARCELONESA
SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Lo senyoret y la criada

—Avuy voldria que 'm fessis
lo plat que tants cops m' has fet.
—Temo que si tant n' abusa,
li fassi mal, senyoret.